

MARIA ROSA ROIG
Mestra d'Educació Infantil

Viure les rondalles en un programa d'immersió

Recordem que una aula d'immersió lingüística suposa un grup d'infants que realitzen el procés d'aprenentatge en una llengua que no és la de l'àmbit familiar propi, i moltes vegades ni de l'entorn social més pròxim. Això sí, amb una dinàmica especial que té en compte en tot moment aquest fet.

En els programes d'immersió,¹ l'eix fonamental és, doncs, el llenguatge. Qualsevol activitat, programada o espontània, implica una manera concreta d'actuació del/de la docent per tal d'afavorir en l'infant la comprensió i l'expressió en una nova llengua.

En el cas de les nostres illes, els grups d'alumnes que integren un programa d'immersió són, generalment, fills de famílies castellanoparlants i la llengua d'ensenyament és, evidentment, el català.

Però la integració d'aquests infants en la cultura del lloc on viuen no s'ha de referir tan sols a l'aspecte lingüístic, cal que els objectius siguin més amplis: costums, tradicions, literatura... I cal, sobretot, que aquesta integració sigui producte de vivències positives, de moments màgics, d'experiències engrescadores... Perquè així sigui, veritablement, una integració lliure i desitjada.

Quin paper tenen les rondalles dins aquest marc? En poden gaudir els infants que no dominen la llengua catalana? Aquestes i altres preguntes es plantegen molts dels mestres que treballen a les aules d'immersió.

És clar que, en una primera fase, no seran suficients la paraula i el

gest, però si ens equipam amb els materials i recursos necessaris, l'èxit està assegurat.

Veniu, entrau, asseieu-vos..., anem a contar una rondalla!

Mestra o contadora: Mirau qui ha vingut..., la jaia Magrana!² Digau-li, bon dia, jaia Magrana!

Infants: Bon dia!!! És una bruja?

M: Nooo!, no som una bruixa, som una padrineta, som molt velle-ta..., ja tenc molts d'anys...

I: Què duis penjat del braç?

M: És la meva senalleta.

I: Que hi ha dentro?

M: Mmmmm... A dins hi ha una rondalla! Sempre hi duc una rondalla...

S'estableix un breu diàleg entre la mestra o contadora i la jaia:

M: Una rondalla! Voleu que la contem...?

La jaia mou el cap en senyal d'assentiment.

M: D'acord! Asseieu-vos en aquesta cadira i escoltau.

Els infants descobreixen ràpidament que en arribar la jaia comença una estona de calma i d'emocions, de somnis i d'aventures...

M: Això era un rei...³

Rei: Aaaiii! aaaiii!

M: Què li passa al senyor Rei, per què gemega tant? Demanau-li, per què plora?⁴

I: Per què plorau, rei?

R: Tenc mal! Tenc molt de mal!

M: Li fa mal el cap? (Amb la mà es toca el cap.)

I: Senyor Rei, vos fa mal el cap?

R: No, el cap no em fa mal. Aaaiii!

M: Li fa mal el nas? (Amb la mà es toca el nas.)

I: Senyor Rei, vos fa mal es nas?

R: No, el nas no em fa mal. Aaaiii!

(Interrogarem, entre tots, el senyor Rei fins a descobrir que té mal a la cama.)

M: Oh!, el senyor Rei té molt de mal a la cama, convé que cridem metges i savis per trobar remei al seu mal...

I: Metges!!! Savis!!! Veniu! El senyor Rei té mal a la cama!⁵

M: Els metges, els savis..., digueren que el Rei només es curaria amb la flor romanial... El Rei, pensà i pensà...,⁶ i decidí encomanar als seus tres fills que l'anassin a cercar lluny d'aquella terra.

Així comença la història en la qual tots participarem: Parlarem amb el Rei, acompanyarem en Bernadet en la recerca de la flor romanial, volarem amb l'àguila per damunt les muntanyes, plorarem quan el germà gran enterra el protagonista en un arenal, bufarem ben fort el flabiol perquè soni la cançó..., i serem molt

feliços quan en Bernadet, a la fi, sigui proclamat rei.

Amb tota seguretat, el «públic» reclamarà més d'una vegada la repetició de la rondalla..., reviure l'experiència és altament gratificant.

I esperarem amb impaciència que torni la jaia Magrana amb la seva senalleta plena de rondalles.

NOTES:

(1) Els programes d'immersió es duen a terme als nivells d'educació infantil i primer cicle de primària.

(2) La jaia Magrana és una tereseta vestida de pagesa que ens servirà com a personatge d'introducció de l'«hora de les rondalles». El primer dia que es presenta al grup, pot dur la senalleta plena de magranes..., a la jaia Magrana li agraden moltíssim, ve aquí el perquè del seu nom. Després de convidar-los a tots i totes a menjar magranes, establint així una relació afectiva positiva amb els infants, promet visitar-los sovint i dur cada vegada una rondalla dins la senalleta.

(3) És el moment d'ensenyar el primer suport visual que complementi la paraula. Pot tractar-se de qualsevol tipus de recurs que ens ajudi a afavorir la comprensió:

- Mostrar les imatges del llibre que s'explica.
- Teresetes de diferents tipus.
- Retallables de cartolina enganxats a la pissarra.
- Ninots articulats.
- Diapositives.
- Disfresses...

En fi, tot allò que puguem tenir al nostre abast, per tal de promoure la naixença d'un nou espai, d'una nova situació.

(4) Són importants, sobretot en una primera fase, les intervencions dels infants, els diàlegs amb el personatges...

(5) Cada vegada que en la narració sorgeix un personatge o un objecte que impliquin dificultats de comprensió, apareixerà, a la vista dels infants, el reforç visual que haurem escollit per a l'ocasió.

(6) El gest i l'entonació de la veu del contador o contadora de rondalles als més petits, és tan important o més que la utilització de suports visuals. Convé aplicar les mateixes estratègies que ens aconsellen els experts, a l'hora d'explicar contes. (Sara C. Bryant; Abeyà, Valriu; etc.)

Butlleta de subscripció a L'ARC

La subscripció anual a la revista L'Arc té un preu de 1.500 ptes., i se'n publicaran tres números l'any.

Revista L'Arc. ICE (UIB). C/ de Miquel dels Sants Oliver, 2. 07071 Palma. Tel. 17 24 08

Nom Cognoms

Adreça Tel.:

CP Població Província

Us dediqueu a la docència? A quin nivell?

Em subscric a la revista L'Arc, a partir del número Mes de 19

Domiciliació bancària Taló nominatiu Gir postal Contra reemborsament

Taló nominatiu núm.
a favor de la revista L'Arc de l'ICE (enviat juntament amb aquesta butlleta)

Gir postal o telegràfic núm.
a favor de la revista L'Arc, de l'Institut de Ciències de l'Educació de la Universitat de les Illes Balears
c/ 725-743-58 de Sa Nostra (del qual s'adjunta el resguard a aquesta butlleta)

Butlleta de domiciliació bancària

Nom i cognoms

Codi de compte de client

ENTITAT	OFICINA	DC	COMpte

Banc/Caixa Agència núm.

CP Població Província

Títular de la subscripció (en cas que sigui diferent del del compte):

Senyors, us agrairé que, amb càrrec al meu compte/llibreta, atengueu, fins a nova ordre, el rebut que periòdicament us presentarà la revista L'Arc, de l'Institut de Ciències de l'Educació de la Universitat de les Illes Balears, per al pagament de la meua subscripció.

Us salud atentament.

Firma,